

Veiligheidsplan IVN de Kempen

Excursies leiden

Voor de leesbaarheid is deze instructie in 3 gedeeltes verdeeld:

1. Vooraf
2. Tijdens
3. Na de excursie
4. Bijlage – wat te doen bij calamiteiten

1.VOORAF - Voorbereiding

- Ga na waar in afgelegen (natuur)gebieden de dichtstbijzijnde weg of bebouwing is, zodat in noodgevallen de hulpverleners naar een herkenbare locatie kunnen gaan.
- Geef relevante informatie van tevoren door aan de deelnemers of aan de samenstellers van de excursieagenda: afstand, tijdsduur, begaanbaarheid van de route en aanwijzingen over kleding en schoeisel.
- Organiseer voldoende begeleiding: bij voorkeur ten minste één extra begeleider. Zeker bij een excursie met een grote groep (> 15 personen), een fietsexcursie of een wandelexcursie in een afgelegen gebied is een extra begeleider essentieel. Overleg met en instrueer medebegeleiders.

1A. Zorg vooraf voor de benodigde hulpmiddelen:

- } IVN-Kleding voor de herkenbaarheid.
- } EHBO-set (zie voor de inhoud verderop in dit hoofdstuk).
- Vaste gidsen krijgen een set en voor gidsen die af en toe actief zijn is er een afhaalpunt in Bergeijk bij bestuursleden Ger Claassen en in Reusel-de-Mierden bij Piet Peijs.*
- } Calamiteitenkaart (**altijd invullen !**).
- } Routekaart van het excursiegebied of app op mobiele telefoon.
- } Kompas bij onoverzichtelijke terreinen, of app op mobiele telefoon.
- } Opgeladen mobiele telefoon met daarin de **telefoonnummers** van de hulpdiensten en contactpersoon van het bestuur.
- } Wanneer er in meerdere groepen gewandeld wordt wissel dan vooraf **telefoonnummers** uit zodat je elkaar indien nodig kunt bereiken. Vergeet hierbij de gastgidsen/docenten niet.
- } Bandenplakspullen (bij fietsexcursies).
- } Verlichting (bij duisternis).
- } Routebeschrijving naar startplek excursie (bij carpoolen).
- } Bandenplakset en fietspomp (bij fietsexcursies).

112

2. TIJDENS

Tel het aantal deelnemers (voor en na afloop van de excursie).

- Als deelnemers met elkaar meerijden met de auto: laat weten dat carpoolen buiten de verantwoordelijkheid van IVN valt. De bestuurder van de auto is zelf verantwoordelijk voor een inzittendenverzekering en voor het naleven van de verkeersregels.
- Instrueer de groep voordat je op pad gaat.
- Geef de afstand, tijdsduur en route van de excursie aan.
- Geef dat de deelnemers “op eigen risico” meedoen aan de excursie. IVN is niet aansprakelijk.
- Wijs op gevaarlijke situaties (zoals verkeerswegen, prikkeldraad, valgevaar, diep water).
- Wijs de deelnemers erop dat ze bij elkaar blijven en zich bij de excursieleider afmelden bij eerder vertrek.
- Wijs op het risico van tekenbeten.
- Wijs op correct gedrag naar de omgeving: respect voor flora, fauna en omstanders.
- Zorg dat de groep zoveel mogelijk bij elkaar blijft. Geef vooral de extra begeleider de taak om ervoor te zorgen dat deelnemers niet achterblijven, afdwalen of ongemerkt een ongeluk krijgen.
- Let op de weersomstandigheden. Gladheid, storm en onweer kunnen grote risico's met zich mee brengen. Ga bij dreigend onweer niet verder met de activiteit.

Extra voor fietsexcursie

- Laat bij voorkeur 1 begeleider voorop en 1 begeleider achteraan rijden. Beiden dragen een fluorvest. Begeleider beschikt over een fluit waarmee deze voor tegemoetkomend verkeer waarschuwt.
- Let erop dat men niet gevaarlijk naast elkaar rijdt op de openbare weg.
- Let extra op met het oversteken van wegen (bij voorkeur gezamenlijk).
- Repareer bij fietspech op een veilige plek voor de hele groep.

Extra voor auto-excursie

Als er bij een excursie gebruikt wordt gemaakt van auto's voor het vervoer check dan of voor de auto's met meerrijders een inzittendenverzekering is afgesloten.

3. NA DE EXCURSIE

In geval van een ongeval, bijna-ongeval of schade:

- Licht zo snel mogelijk de veiligheidscoördinator van IVN de Kempen in: Piet Peijs 06-21632569, bestuurslid1.ivndekempen@gmail.com.
- Maak een schriftelijk verslag voor het bestuur met informatie over de plaats & datum, betrokken personen, verloop van de gebeurtenis en de schade en/of het letsel.
- Meld ernstige ongevallen altijd bij de Arbeidsinspectie (**ISZW 0800-5151**) en de veiligheidscoördinator 06-21632569, bestuurslid1.ivndekempen@gmail.com.

**Bedenk dat bovenstaande situaties zelden voorkomen,
maar een voorbereide natuurgids telt voor twee!
Veel plezier tijdens jouw natuurexcursies!**

4. BIJLAGE – WAT TE DOEN BIJ CALAMITEITEN

Bij een ongeval of onwel worden

- Waarschuw bij ernstige situaties het alarmnummer 112.
- Zorg dat iemand de hulpverleners kan opvangen en naar de plek van het ongeval kan leiden.
- Beslis over voortgang van de wandeling of excursie. Zorg voor een goede begeleiding van zowel het slachtoffer als van de rest van de groep.

Bij minder ernstige ongevallen

- Verleen zo mogelijk en nodig eerste hulp, met behulp van de EHBO-set.
- Regel vervoer van het slachtoffer naar huis of de huisarts. Zorg altijd voor begeleiding.

Bij schade aan derden

- Stel een schriftelijke verklaring op met een beschrijving van de toedracht en de omvang van de schade.
- Laat deze verklaring door de betrokken partijen ondertekenen.

Bevoegdheden excursieleider

- Het afbreken van de wandeling of fietstocht op het moment dat er gevaar bestaat voor de deelnemers
- Afwijken van de route, bijvoorbeeld bij slechte weersomstandigheden

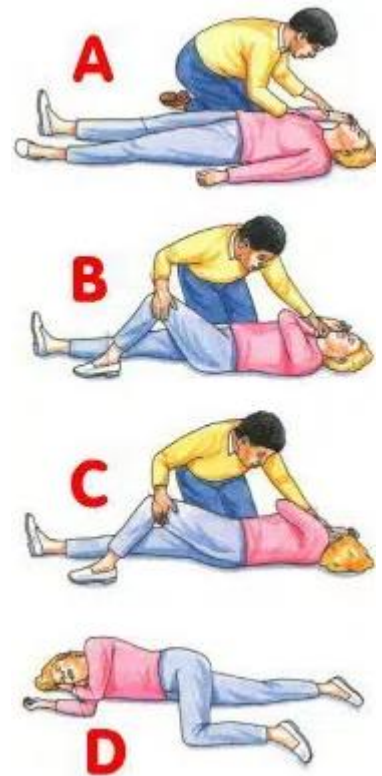
Instructie in geval van ernstige ongevallen

- Beoordeel de situatie. Denk om je eigen veiligheid, de veiligheid van het slachtoffer en omstanders.
- Blijf rustig. Stoor je niet aan de emoties van omstanders. Geef niemand de schuld van wat gebeurd is.
- } Verzorg het slachtoffer
- } Blijf bij het slachtoffer en praat zo mogelijk met hem of haar
- } Bescherm het slachtoffer tegen de koude of de hete zon (bijvoorbeeld met het aluminium isolatiedeken uit de EHBO-set)
- } Ondersteun het slachtoffer (maar verplaats iemand alleen als het dringend noodzakelijk is).

Vraag of er iemand in de groep een EHBO-diploma of EHBO-ervaring heeft en laat diegene zo mogelijk de volgende stappen zetten:

- Beoordeel het slachtoffer. Vraag het slachtoffer wat er aan de hand is. Stel het slachtoffer gerust.
- Beoordeel de vier vitale levensfuncties: (bewustzijn, ademhaling, bloedsomloop)
 - } Is de ademweg vrij?
 - } Ademt iemand normaal?
 - } Hoe is iemands bewustzijn?
 - } Slachtoffer aanroepen met "gaat het " en voorzichtig aanschudden. Is er geen reactie dan onmiddellijk beginnen met reanimeren.
- 112 bellen en melden: Ik heb een bewusteloos slachtoffer. (telefoon op de speaker bij het slachtoffer leggen)
- Laat ondertussen een AED halen
- Ademhaling controleren: Is er geen ademhaling of geen normale ademhaling: Start onmiddellijk met reanimatie.
 - } Ademt iemand wel normaal maar is bewusteloos dan in **stabiele zijligging leggen** en ademhaling blijven controleren.
 - } Is er sprake van een levensbedreigende bloeding dan gaat dat stelpen vóór reanimatie.

Bij brand of in een ernstige situatie kun je 112 bellen. Als je belt, dien je de volgende vragen te beantwoorden:

- } Wie wil je spreken: politie, brandweer of ambulance? Vraag in geval van slachtoffers altijd om de ambulance. Zo nodig worden van daaruit andere hulpverleners ingeschakeld
- } Waar ben je? (adres, postcode of locatie)
- } Wat is je naam en op welk telefoonnummer ben je bereikbaar?
- } Wat is er aan de hand?
- } Wat is er gebeurd?
- } Hoeveel slachtoffers zijn er?
- } Wat mankeert het slachtoffer?
- } Wat is een mogelijke aanrijdroute?

- } N.b. Wanneer je in het veld bent weet de **brandweer** meestal beter je locatie te vinden dan de ambulancebroeders. Stem dit af zodat een eventuele ambulance tegelijk met de brandweer kan komen. Zet met de telefoon waarmee gebeld wordt de "locatie aanduiding" aan.
- } Kan er iemand klaar staan om de ambulance op te vangen en naar de plek te brengen?

- } Zo mogelijk krijg je door de telefoon aanwijzingen over de verzorging van het slachtoffer totdat de ambulance is gearriveerd.

<einde>